

Kayin ve Mirası

SEBT GÜNÜ

KONUyla İLGİLİ METİNLER: *Yaratılış 4, İbraniler 11:4, Mika 6:7, Yeşaya 1:11, 1.Korintliler 10:13, 1.Yuhanna 3:12, Yaratılış 5, Yaratılış 6:1-5.*

HATIRLAMA METNİ: “Doğru olanı yaparsan, seni kabul etmez miyim? Ancak doğru olanı yapmazsan, günah kapıda pusuya yatmış, seni bekliyor. Ona egemen olmalısın” (*Yaratılış 4:7*).

Yaratılış kitabında Düşüş ve Adem’le Havva’nın Aden bahçesinden kovulmasının ardından hemen doğumlar ve ölümler gelmektedir. Bunların hepsi Tanrı’nın bir önceki bölümdeki ön bildirimlerinin gerçekleşmesiydi. Yaratılış 3 ve 4, benzer bölümler olduğu için pek çok ortak konu ve ifade barındırırlar: günah tanımlamaları (*Yaratılış 3:6-8; Yaratılış 4:8 ile karşılaştırm*), ‘adamah’tan, yani “topraktan” lanetler (*Yaratılış 3:17; Yar 4:11 ile karşılaştırm*) ve kovulma (*Yaratılış 3:24; Yaratılış 4:12, 16 ile karşılaştırm*).

Bu benzerliklerin sebebi, önceleri devam etmekte olanın, yani Tanrı’nın Adem ve Havva’ya Düşüş sonrasında verdiği sözlerin ve bildirdiği öngörülerin artık tamamlanmış olduğunu vurgulamaktır. Adem’in kovulması sonrasında gerçekleşen ilk olay umut doludur; ilk oğlun doğumu. Havva bu olayı Mesih’le ilgili peygamberlik sözünde duyduğu vaadin tamamlanması olarak görmekteydi (*Yaratılış 3:15*). Yani, Havva onun vaat edilen Mesih olabileceğini düşünmüştü.

Sonraki olaylar, Kayin’in işlediği suç, Lemek’in işlediği suç, yaşam süresinin kısaltılması ve kötülüğü artması, bunların hepsi Yaratılış 3. bölümde açıklanan lanetin tamamlanmasıydı.

Fakat o zaman dahi umutlar bütünüyle kaybedilmemişti.

**16 Nisan Sebt Günü’ne hazırlık için bu haftanın konusunu çalışın.*

Kayin ve Habil

Yaratılış 4:1, 2 ayetlerini okuyun. Bu ayetlerden iki erkek çocuğunun doğumu hakkında ne öğreniyoruz?

Adem'in Aden Bahçesi'nden kovulması sonrasında Kutsal Kitap yazarı tarafından kaydedilen ilk olay bir doğumdur. Yaratılış 4:1 (KM) ayetindeki İbranice ifade, "RAB" (*Yahve*) sözü "bir adam" sözüyle doğrudan bağlantılıdır. Bu ayetin kelime kelime çevirisi şu şekildedir: "Bir adam kazandım, aslında Rab'bin Kendisini" Oysa Yeni Çeviri'de bu ayet şöyle yorumlanmıştır: "RAB'bin yardımıyla bir oğul dünyaya getirdim."

Kelime kelime yapılan çeviri Havva'nın Yaratılış 3:15 ayetindeki Mesih'le ilgili olan peygamberlik sözünü hatırladığını ve Kurtarıcı'sını, RAB'bi doğurduğuna inandığını gösteriyor. "Kurtarıcı'nın gelişi Aden bahçesinde önceden bildirildi. Adem ve Havva vaadi duyduklarında, onun bir an önce gerçekleşmesini arzuladılar. İlk doğan oğullarının onların kurtarıcısı olabileceğini umarak, onu sevinçle kucakladılar."—Ellen G. White, *Sevgi Öğretmeni*, s. 27.

Aslında öykünün büyük bölümünü Kayin doldurmaktadır. O sadece ilk doğan, anne babasının neredeyse "taptığı" bir oğul değil; Yaratılış kitabı metninde konuşan yegâne oğuldur. Havva Kayin'in doğumu üzerine heyecanla konuşurken, Habil'in doğumu konusunda hiçbir şey söylememektedir. Kayin'in doğumunun tersine, en azından metinde yazıya geçirilen hiçbir şey bulunmamaktadır. Anlatıcı sadece "Kayin'in kardeşi Habil'i doğurdu" (*Yaratılış 4:2*) demektedir.

Kayin ismi İbranicedeki *qanah* sözcüğünden türetilmiştir. Bu sözcük "elde etmek" anlamına gelir ve kazancı, değerli ve güçlü bir şeye sahip olmayı ifade eder. Öte yandan İbranicedeki *Hebel*, yani "Habil" sözcüğü nefes ya da soluk (*Mezmurlar 62:9; Mezmurlar 144:4*) anlamına gelir ve yüzeyselliği, boşluğu, kuvvetsizliği ifade eder. Aynı *hebel* sözcüğü Vaiz kitabında defalarca değersizliği belirtmek için kullanılmıştır. Bu kısa ayetlerde yazılı olandan daha fazla anlam çıkarmaya çalışıyor olmasak da, belki de Adem ve Havva umutlarını sadece Kayin'e bağlamışlardı çünkü kardeşinin değil onun vaat edilen Mesih olduğuna inanıyorlardı.

Hayatta gerçek anlamda hebel olan fakat bizim olduğundan çok daha fazla anlam yüklediğimiz şeyler nelerdir? Önemli olanla önemsiz olan arasındaki farklılığı bilmek neden çok önemlidir?

İki Sunu

Kayın ve Habil arasındaki, isimlerinde ifade edilen zıtlık sadece onların kişilikleriyle ilgili değildi; ayrıca uğraşlarıyla da gözler önüne serilmişti. Kayın, bedensel olarak çok çalışmayı gerekli kılan bir uğraş olan “çiftçi” iken, Habil, hassaslık ve şefkat isteyen bir uğraş olan “çoban oldu” (*Yaratılış 4:2*).

Kayın yerin meyvesini üretiyordu, Habil koyunlara bakıyordu. Bu iki uğraş sadece iki sununun (Kayın’dan yerin meyvesi, Habil’den koyun) doğasını açıklamakla kalmıyor, aynı zamanda bu iki sunuya ilişkin iki farklı psikolojik tavrın ve zihniyetin de nedenini ortaya koyuyor. Kayın üreteceği meyveyi “elde etmeye” çalışıyordu, öte yandan Habil elindeki koyunları “korumaya” çalışıyordu.

Yaratılış 4:1-5 ve İbraniler 11:4 ayetlerini okuyun. Tanrı neden Habil’in sunusunu kabul ederken Kayın’ın sunusunu reddetti? Burada gerçekleşen şeyi nasıl anlamalıyız?

“Kan dökülmeden günahların bağışlanması mümkün olmayacaktı; bu nedenle [Kayın ve Habil] vaat edilen kefarete Mesih’in kanına olan inançlarını, sürünün ilk doğanlarını kurban olarak sunarak göstermeliydiler. Bunun yanı sıra, yerin ilk ürünleri de şükür sunusu olarak Rabb’in önüne getirilmeliydi.”—Ellen G. White, *Atalar ve Peygamberler*, s. 71.

Habil Tanrı’nın talimatlarına uyup yakmalık hayvan sunusuna ek olarak bitki sunusu da sunarken, Kayın bunu yapmayı ihmal etti. O kurban etmek için bir hayvan getirmemiş, yalnızca “toprağın ürünlerinden” bir sunu hazırlamıştı. Erkek kardeşinin davranışının tersine, bu bir itaatsizlik eylemiydi. Bu öykü sıklıkla imanla kurtuluşa karşılık (Habil ve kan sunusu), işlerle kurtuluşu kazanma girişimine (Kayın ve onun getirdiği toprağın ürünleri) bir örnek vaka olarak görülmüştür.

Bu sunuların manevi açıdan önemleri olsa da, kendilerinde herhangi sihirli bir değer bulunmuyordu. Onlar her zaman, sadece günahkârı yaşatmakla kalmayıp ona kurtuluş da sağlayan Tanrı’ya işaret eden simgeler ve suretlerden başka şeyler değillerdi.

Mika 6:7 ve Yeşaya 1:11 ayetlerini okuyun. Bu ayetlerdeki ilkeyi alıp onu kendi yaşamlarımıza ve ibadetimize nasıl uygulayabiliriz?

Suç

Yaratılış 4:3-8 ayetlerini okuyun. Kayın'ı kardeşini öldürmeye yönlendiren süreç neydi? Ayrıca bkz. 1. Yuhanna 3:12.

Kayın'ın tepkisi çift yönlüydü. "Kayın çok öfkelen-di, suratını astı" (*Yaratılış 4:5*). Kayın'ın öfkesi, öyle görünüyor ki, Tanrı'ya ve Habil'e idi. Kayın Tanrı'ya öfkeliydi çünkü adaletsizlik kurbanı olduğunu düşünüyordu ve Habil'e öfkeliydi çünkü kardeşini kıskanıyordu. Neden kıskanıyordu? Sunudan mı? Elbette perde arkasında bu birkaç ayette açıklanandan çok daha fazlası mevcuttu. Meseleler her ne olursa olsun, Kayın sunusu kabul görmediği için üzgündü.

Tanrı'nın Yaratılış 4:6 ayetindeki iki sorusu, Kayın'ın iki durumu ile ilgilidir. Tanrı'nın Kayın'ı suçlamadığına dikkat edin. Adem'de olduğu gibi, Tanrı cevapları bilmediği için değil, Kayın'ın kendisine bakıp kendi durumuna sebep olanın ne olduğunu anlaması için sorular sordu. Her zaman olduğu gibi, Rab, O'nu açıkça yüzüstü bıraktıklarında dahi düşmüş halkını kurtarmaya çalıştı. Tanrı bu soruları sorduktan sonra, Kayın'e tavsiye verdi.

Tanrı öncelikle Kayın'ı "doğru olanı yapmaya" teşvik etti. Bu tövbeye ve tavrını değiştirmeye bir çağrıdır. Tanrı Kayın'e onu "kabul edeceğine" ve bağışlayacağına dair söz verdi. Bir anlamda Kayın'e, Tanrı'nın onu kabul edeceğini fakat bunun Kayın'ın değil Tanrı'nın şartlarıyla gerçekleşeceğini söyledi.

Öte yandan, "doğru olanı yapmazsan, günah kapıda pusuya yatmış, seni bekliyor. Ona egemen olmalısın" (*Yaratılış 4:7*). Tanrı'nın tavsiyesi günahın kökenini ortaya çıkarmıştı ve o Kayın'ın kendisinde bulunmaktaydı. Tanrı burada yine Kayın'e öğüt verdi ve onu gitmesi gereken yola yönlendirmeye çalıştı.

Tanrı'nın ikinci tavsiyesi kapıda pusuya yatmış "seni bekleyen" bu günaha karşı nasıl bir tavır takınılması gerektiğiyle ilgiliydi. Tanrı özdenetimi tavsiye etti: "Ona egemen olmalısın." Aynı ilke Yakup kitabındaki şu ayette de yankılanmaktadır: "Herkes kendi arzularıyla sürüklenip aldanarak ayartılır" (*Yakup 1:14*). Müjde bize günahahtan başışkanma vaadini sunmakla kalmıyor, aynı zamanda ona karşı zafer kazanmayı da vaat ediyor. (*Bkz. 1.Korintliler 10:13.*) Sonuçta, Kayın'ın günahı için kendisinden başka suçlayacağı biri yoktu. Hepimiz için de genellikle durum bu değil midir?

Bu talihsiz öykü özgür irade ve Tanrı'nın bizi itaat etmeye zorlamayacağı konularında bize ne öğretmektedir?

Kayın'ın Cezalandırılması

Yaratılış 4:9-16 ayetlerini okuyun. Tanrı neden “Kardeşin Habil nerede” sorusunu soruyor? Kayın'ın günahı ile onun “yeryüzünde kaçak ve serseri” (Yaratılış 4:2 KM) olacak olması arasında nasıl bir bağlantı bulunmaktadır?

Tanrı'nın Kayın'e sorduğu soru, Aden bahçesinde Adem'e sorduğu “Neredesin?” sorusuna benzemektedir. Bu benzerlik Aden bahçesindeki günahla buradaki günah arasındaki bağlantıya işaret etmektedir: Sonraki günah (Kayın'inki) önceki günahın (Adem'inki) sonucuydu.

Fakat Kayın günah işlediğini kabul etmeyecekti; suçunu reddetti. Adem ise suçu başkasına atmaya çalıştıysa da bunu yapmamıştı. Onun tersine, Kayın Tanrı'ya açıkça karşı geldi ve Tanrı da onu suçuyla yüzleştirmek için hiç vakit kaybetmedi. Tanrı üçüncü sorusu olan “Ne yaptın?” sorusunu sorduğunda, bir cevap gelmesini dahi beklemedi. Kayın'e her şeyi bildiğini hatırlattı, çünkü Habil'in kanı topraktan ona seslenmişti (Yaratılış 4:10). Bu tasvir Tanrı'nın cinayeti bildiğini ve ona karşılık vereceğini göstermekteydi. Habil topraktaydı. Bu, Düşüş'e ve Rab'bin Adem'e olacağını söylediği şeye doğrudan bir bağlantıydı (bkz. Yaratılış 3:19).

Yaratılış 4:14 ayetini okuyun. Kayın'ın “artık huzurundan uzak” kalacağım sözleri ne önem taşımaktadır?

Habil'in kanı toprağa döküldüğü için, toprak şimdi yeniden lanetlenmişti (Yaratılış 4:12). Bunun sonucu olarak, Kayın Tanrı'dan uzak kalmaya, bir kaçak olmaya mahkûm edildi. Kayın ancak Tanrı'nın verdiği hükmü duyduktan sonra O'nun varlığının önemini kabul etti; çünkü onun yokluğunda kendi yaşamından endişe ediyordu. Kayın kardeşini soğukkanlı bir şekilde öldürdükten ve buna rağmen isyankârlık ettikten sonra dahi, Rab ona merhamet göstermeye devam etti ve “Kayın Rab'bin huzurundan” (Yaratılış 4:16) ayrılmış olsa da, Rab ona bir çeşit koruma sağlamayı sürdürdü. “Nişanın” (Yaratılış 4:15) tam olarak ne olduğu bize bildirilmemiştir fakat o her neyse sebebi Tanrı'nın Kayın'e lütfetmesinden başka bir şey değildi.

“Senin yüzünden gizli kalacağım” (Yaratılış 4:14 KM)– Tanrı'nın yüzünden gizlenmiş olan şey nedir? Herhangi biri için ne kadar da üzücü bir durum. Günahkârlar olarak bizlerin bu duruma düşmekten kaçınmamızın tek yolu nedir?

İnsanın Kötülüğü

Yaratılış 4:17-24 ayetlerini okuyun. Kayın'ın mirası neydi ve Kayın'ın işlediği suç insanlığın artan kötülüğü için yolu nasıl açmış oldu?

Kayın'ın torununun torunu Lemek, kendi suçu bağlamında Kayın'ın işlediği suçtan bahsediyor. Kayın'ın işlediği suç ile Lemek'in suçunun bu karşılaştırması öğreticidir. Kayın kendisinin bahsi geçen tek suçu hakkında sessiz kalırken, Lemek kendi suçuyla övünüyor gibiydi ve suçunu bir ezgiyle ifade ediyordu (*Yaratılış 4:23, 24*). Kayın merhamet dilenirken, Lemek'in merhamet istediği yazmıyor. Kayın'ın öcü Tanrı tarafından yedi kez alınırken, Lemek kendisinin öcünün yetmiş yedi kez alınacağına inanıyor (*bkz. Yaratılış 4:24*). Bu, onun işlediği suçun gayet farkında olduğunu gösteren bir işarettir.

Ayrıca, Kayın tek eşliydi (*Yaratılış 4:17*); oysa Lemek çok eşliliği getirdi, çünkü Kutsal Yazı açıkça onun "iki kadınla" evlendiğini söylemektedir (*Yaratılış 4:19*). Kötülüğün böylelikle güçlendirilmesi ve yüceltilmesi elbette Kayın soyunun gelecekteki kuşaklarını etkileyecekti.

Kayın sülalesindeki bu kötülük perdesinin hemen ardından, kutsal kitap metni Kayın ailesinin eğilimlerine karşıt yeni bir olayı kayda geçiriyor. "Adem karısıyla yine yattı" (*Yaratılış 4:25*) ve sonuç olarak Şit doğdu. Havva, Tanrı'nın Habil'in yerine ona "başka bir oğul" verdiğini belirtmek için ona Şit adını verdi.

Aslında Şit isminin tarihi Habil'den öncesine dayanmaktadır. Şit ismi İbranicedeki *'ashit*, yani "koyacağım" (*Yaratılış 3:15 KM*) fiilinden türetilmiştir ve bu ayet Mesih'le ilgili peygamberlik sözünü ilk olarak sunan ayettir. Mesih soyu, Şit'in silsilesinden geçecekti. Kutsal kitap metni Mesih silsilesinin Şit ile başladığı (*Yaratılış 5:3*), Hanok'u (*Yaratılış 5:21*) ve Metuşelah'ı kapsadığı ve Nuh ile sona erdiğine dair kaydı ortaya koymaktadır (*Yaratılış 6:8*).

"Tanrı oğulları" (*Yaratılış 6:2*) ifadesi, Şit'in soyundan bahsetmektedir çünkü onların hepsi Tanrı'nın suretini koruyacak şekilde tasarlanmışlardı (*Yaratılış 5:1, 4*). Öte yandan "insan kızları" (*Yaratılış 6:2*) ifadesiyle, Tanrı'nın suretinde olanlarla insan suretinde olanlar arasında bir karşıtlık ortaya konularak sanki olumsuz bir anlam çağrıştırılıyor. Ve insanların kızlarından etkilenen Tanrı oğulları, "bütün seçtiklerinden kendilerine karılar aldılar" (*Yaratılış 6:2 KM*). Bu, insanlığın yöneldiği yanlış istikameti belirtmektedir.

Yaratılış 6:1-5 ayetlerini okuyun. Günahın yozlaştırmasına ne kadar da güçlü bir tanıklık! Günahı yaşamlarımızdan defetmek için neden hepimiz yapabileceğimiz her şeyi yapmalıyız?

EK ÇALIŞMA: Tekrarlanan “Hanok... Tanrı yolunda yürüdü” (*Yaratılış* 5:22, 24) ifadesi, Tanrı ile yakın ve sürekli yoldaşlık anlamına gelir. Hanok’un Tanrı ile olan kişisel ilişkisi o kadar özeldi ki, “Tanrı onu yanına” aldı (*Yaratılış* 5:24). Fakat bu son ifade Adem’in soyunda benzersizdir ve “Tanrı ile birlikte yürüyenlerin” öbür dünyada hemen Cennete alındıkları düşüncesini desteklememektedir. Dikkat edin, Nuh da Tanrı ile birlikte yürümüşü (*Yaratılış* 6:9) fakat o da Adem ve Metuşelah da dahil tüm diğer insanlar gibi öldü. Ayrıca bu özel lütfu savunmak için hiçbir sebep gösterilmemiş olması da ilginçtir. “Hanok doğruluğun vaizi olarak, Allah’ın kendisine açıkladıklarını insanlara bildirdi. Rab’den korkanlar onun öğretilerinden ve dualarından pay almak için bu kutsal adamı arayıp buldular. Ayrıca alenen de çalışarak, Allah’ın mesajlarını uyarı sözlerini işitecek herkese taşıdı. Çalışmaları Şit’in soyundan gelenlerle sınırlı değildi. Kayin’in İlahî Mevcudiyet’ten kaçmaya çalıştığı ülkede, Allah’ın peygamberi görünümde önünden geçen harika sahneleri açıkladı. ‘İşte,’ dedi, ‘Rab herkesi yargılamak üzere on binlerce kutsalıyla geliyor. Tanrı yoluna aykırı, tanrısızca yapılan bütün işlerden... ötürü Rab, bütün insanlara suçluluklarını gösterecektir.’ Yahuda 14, 15.”—Ellen G. White, *Atalar ve Peygamberler*, s. 86.

Tartışma Soruları:

1. Kayin kardeşini neden öldürdü? Şu Elie Wiesel yorumunu okuyun: “Bunu neden yaptı? Belki de yalnız olmak, tek çocuk olmak ve anne babası öldüğünde de tek adam olmak istiyordu. Tanrı gibi yalnız, belki de Tanrı’nın yerinde yalnız . . . Kayin Tanrı olmak için öldürdü . . . Kendisini Tanrı gören her kişi sonunda insanları öldürür.”—*Elie Wiesel, Messengers of God: Biblical Portraits and Legends*, s. 58. Cinayet işlemek de Kayin’in tavrını yansıtmak için nasıl dikkatli olabiliriz?
2. Tufan’dan önce yaşayan kişilerin yaşam süresini (Yaratılış 5) ataların yaşam süresiyle karşılaştırın. İnsanın yaşam süresinin böylesine azalmasını nasıl açıklayabiliriz? Bu yozlaşma, modern Darvencilığın ön kabulüne nasıl karşı koymaktadır?